

P. montanus). The number of Spanish Sparrows that may breed in the area seems to be a realistic figure. Any deviation in the survey result could be eliminated by repeating the counts both in the breeding season and after the leaves have fallen away.

Povzetek

Avtorja sta napravila popis travniških vrabcev *Passer hispaniolensis* v delti Neretve (J Dalmacija, Hrvaška) na osnovi štetja gnezd v aprilu 2006. Skupno število gnezd je bilo 263.

References

- KRALJ, J. (1996): Povijesni pregled ptičjeg svijeta područja donjeg toka rijeke Neretve: rezultati istraživanja od 1817 – 1988. – Hrvatsko ornitološko društvo, Zagreb.
- LUKAČ, G. (2004): About the widening of the range and the status of the Spanish Sparrow (*Passer hispaniolensis*) in Croatia at the beginning of the 21st century. – Paklenički zbornik 2: 113–122.

Arrived / Prispelo: 17.8.2006

Accepted / Sprejeto: 5.10.2006

NOVA OPAZOVANJA SELITVE UJED NA VOLOVJI REBRI (J SLOVENIJA)

New observations of birds of prey migrating over Volovja reber (S Slovenia)

TOMAŽ MIHELICH¹ & IGOR BRAJNIK²

¹ DOPPS, pp 2990, SI–1001, Ljubljana, Slovenija,
e-mail: tomaz.mihelich@dopps-drustvo.si

² DOPPS, pp 2990, SI–1001, Ljubljana, Slovenija,
e-mail: igor.brajnik@dopps-drustvo.si

Ujede se med selitvijo pogosto odzivajo na topografijo, kar se kaže v večjem koncentriranju teh ptic vzdolž gorskih grebenov in prelazov (HAUGH 1972). V sklopu raziskav selitve ujed v Sloveniji je bilo v jeseni 2006 organizirano opazovanje na več lokacijah po Sloveniji. Opazovanja so se začela konec avgusta in že prvi dan opazovanja so se na Volovji rebri (UTM VL44) pokazali zanimivi rezultati.

Selitev ujed na Volovji rebri smo opazovali 29.8.2006 med 7.30 in 15.00 h. Ponoči je deževalo po vsej Sloveniji, zjutraj pa se je v zahodni Sloveniji razjasnilo. Meja med oblačnostjo na vzhodu in jasnino na zahodu je bila prek celotnega opazovalnega dne nad točko opazovanja. Na območju je nad tlemi pihal srednje močan SV veter, zračne mase pa so se sodeč po oblakih že kakih 100 – 200 m nad temi premikale v nasprotni smeri.

Selitev sva večino časa opazovala dva opazovalca na grebenu med Veliko Milanjo (1099 m) in Devinom (1088 m). Za opazovanje sva uporabljala daljnogleda s karakteristikami 7 × 42 in 19 × 42, ter teleskopa 20 – 60 × 80 ter širokokotni 30 × 80.

Ob prihodu na opazovalno točko sta z vrha Lunjevice (1014 m) zletela dva beloglava jastreba *Gyps fulvus*, ki sta tu verjetno prenočevala, saj je bila Lunjevica v tem času še v megli oz. oblakih. Jastreba sta sedela na boru in odletela proti SZ. Grebenu sta se spet približala nad Belimi ovčami (1030 m) in do Milanke (948 m) letela okrog 50 m nad grebenom.

Najštevilčnejša vrsta znotraj časa opazovanja je bil rjavi lunj *Circus aeruginosus*. Prvi osebek je preletel območje ob 8.15, zadnji pa ob 11.01. Lunji so preletavali območje posamič ali v skupinah do max. 5 osebkov. Skupaj je bilo opazovanih 22 rjavih lunjev. Lunji so širše območje Volovje rebri preletavali v dveh zgostitvah. Devet jih je preletelo greben med Belimi ovčami in Milanko, ter nadaljevali let v smeri JZ. Greben so preleteli v pasu med 10 in 100 metri nad tlemi. Druga zgostitev rjavih lunjev, po kateri je

območje preletelo 12 ptic, je bila vzhodno od Velike Milanje, kjer so ptice prek Devina, prav tako v pasu pod 100 m, nadaljevale pot naravnost proti jugu.

Zelo podobno kot rjavi lunji so območje preletavali sršenarji *Pernis apivorus*. Opaženih je bilo 10 sršenarjev, od katerih se je en par vedel teritorialno (svatovski let) in se je stalno zadrževal nad Suhim vrhom (1171 m). Drugi so območje preleteli na istih mestih kot rjavi lunji. Svatovanje para sršenarjev se je časovno ujemalo s preletom drugih sršenarjev in rjavih lunjev. Teritorialno vedenje para je zanimivo, saj naj bi sršenarji gnezdišča v tem času že zapuščali (CRAMP 1980).

Od selečih se vrst je bil opazovan še ribji orel *Pandion haliaetus*, ki je greben preletel na višini okrog 40 metrov, med Veliko Milanko in Devinom, ter nadaljeval proti JZ.

Druge opazovane vrste ujed smo uvrstili med stalnice. V času opazovanja je območje dvakrat preletel planinski orel *Aquila chrysaetos*, prek celega dopoldneva so se med Belimi ovcam in Devinom pojavljali skobec *Accipiter nisus*, postovka *Falco tinnunculus* ter kanje *Buteo buteo* v skupinah po največ 2 osebk. Seleče se vrste ujed smo opazovali samo med 8.15 in 11.10 h, stalnice pa tudi v preostalem času opazovanja.

Pri opazovanjih je bila zanimiva predvsem nizka višina preleta ujed nad grebenom, kar pripisujemo vetrnim razmeram. Ocenjujemo, da so bile razmere za jadranje s pomočjo vzgornjnikov zelo slabe. Noben od sršenarjev ni izkoriščal vzgornjnikov za jadranje, kljub temu da sodijo v tipično skupino selivk, ki se selijo s pomočjo jadrana v vzgornjnikih (SPAR 1997). Enako smo opazili pri rjavih lunjih, za katere v nasprotju z drugimi lunji prav tako velja, da v ugodnih razmerah v vzgornjnikih jadrajo kar pogosto (SPAR & BRUDERER 1997). Let obeh vrst se prav tako ni razlikoval od leta ribjega orla, ki ne velja za jadralca in v nasprotju z jadrajočimi vrstami pogosto prečka večja območja brez termike (KERLINGER 1985). Vse tri vrste so nadaljevale pot v nizkem ravnem jadrajočem letu, pogosto prekinjenem s kratkimi intervali zamahovanja s perutmi. Na celotni opazovani poti, ki je bila zaradi dobre vidljivosti dolga več kilometrov, so se tlom najbolj približale edino na grebenu Volovje rebri. Razlog za to je bil verjetno v izkoriščanju vetra, ki je nad grebenom pihal v smeri njihovega leta, zračne mase pa so se na višjih nadmorskih višinah pomikale v obratni smeri.

Summary

Preliminary results of the observation of birds of prey during migration on Volovja reber (UTM VL44, S Slovenia) are presented. On 29 Aug 2006 several

interesting species were observed: 2 Griffon Vultures *Gyps fulvus* resting on the ground, 22 Marsh Harriers *Circus aeruginosus*, 10 Honey Buzzards *Pernis apivorus* and 1 Osprey *Pandion haliaetus*. The birds were flying in the belt below 100 m above the ridge.

Reference

- CRAMP, S. (1980): Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa. Volume II. Oxford University Press, Oxford.
- HAUGH, J.R. (1972): A study of Hawk Migration in Eastern North America. – Search 2: 1–60.
- KERLINGER, P. (1985): Water-crossing behavior of raptors during migration. – Willson Bulletin 97(1): 109–113.
- SPAR, R. (1997): Flight strategies of migrating raptors; a comparative study of interspecific variation in flight characteristics. – Ibis 137(3): 523–535.
- SPAR, R. & BRUDERER, B. (1997): Migration by flapping or soaring: Flight strategies of Marsh, Montagu's and Pallid Harriers in Southern Israel. – The Condor 99: 458–496.

Arrived / Prispelo: 1.9.2006

Accepted / Sprejeto: 5.10.2006